

Motion till riksdagen 2025/26:4120

av Lorena Delgado Varas m.fl. (-)

med anledning av prop. 2025/26:220 Svenskt bidrag till Natos framskjutna närvaro i Finland

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2025/26:220 Svenskt bidrag till Natos framskjutna närvaro i Finland.

Motivering

I propositionen föreslås att riksdagen beslutar att regeringen t.o.m. den 31 december 2026 får sätta in svenska väpnade styrkor om högst 1 200 personer, för att i enlighet med internationell rätt bidra till Natos framskjutna närvaro i Finland (FLF Finland). Det svenska styrkebidraget lämnas under 2026 i den omfattning som följer av Natos operationsplanering. Sverige föreslås dessutom axla rollen som s.k. ramverksnation för denna styrka, vilket innebär ett särskilt ansvar för att leda och utveckla den multinationella stridsgruppen på finskt territorium.

Rysslands invasion av Ukraina och USA:s hot mot Grönland och många andra delar av världen har fundamentalt förändrat Europas säkerhetsläge och skapat legitim oro. Sverige måste ta dessa säkerhetshot på största allvar.

Samtidigt innebär ett förändrat säkerhetsläge inte att militär upptrappning stärker svensk säkerhet. Tvärtom måste varje nytt åtagande granskas utifrån proportionalitet, risk och långsiktiga konsekvenser, med fokus på fred och diplomati före upprustning.

Natos militära interventioner väcker fortsatt viktiga frågor

Nato (North Atlantic Treaty Organization) bildades 1949 som en militär allians. Redan alliansens första generalsekreterare, lord Hastings Lionel Ismay, beskrev Natos egentliga uppgift som att ”hålla ryssarna ute, amerikanerna inne och tyskarna nere”.

Efter kalla krigets slut valde Nato, i stället för att läggas ned, att omvandla sig till en offensiv interventionsstyrka för att främja västliga intressen. Sedan dess har alliansen gång på gång visat att den inte är en garant för fred, utan en krigförande part i konflikter runt om i världen.

Nato i krig: tre exempel på interventioner som inte skapade fred

Jugoslavien 1999: Nato genomförde ett 78 dagar långt bombkrig mot Jugoslavien utan godkännande från FN:s säkerhetsråd, vilket gjorde interventionen folkrättsvidrig. Mellan 489 och 528 civila dödades, inklusive journalister och tv-tekniker som bombades i Belgrads tv-hus. Nato använde ammunition med utarmat uran, vilket orsakat miljöförstöring och ökad cancerfrekvens. Operationen ledde inte till långsiktig fred i regionen.

Libyen 2011: Med FN-resolution 1973 som täckmantel genomförde Nato 9 600 flygräder och bombade sönder Libyens infrastruktur. Resultatet blev inte skydd av civila utan statskollaps. Före interventionen hade Libyen en BNP per capita på ca 12 000 dollar; efteråt sjönk den till 6 800 dollar. Landet kastades in i ett decennielångt inbördeskrig, Isis expanderade kraftigt, och Libyen blev en bashamn för människosmugglare. Sverige deltog med åtta JAS 39 Gripen.

Afghanistan 2001–2021: Natoleda ISAF var i Afghanistan i 20 år, som mest med över 100 000 soldater från 50 länder. Sverige deltog med ca 500 soldater. När Nato drog sig tillbaka 2021 föll Kabul till talibanerna inom några timmar. Natos tidigare generalsekreterare Jens Stoltenberg beskrev själv tillbakadragandet som ”Natos största nederlag” och ”det största misslyckandet i koalitionen historia”. Tiotusentals civila afghaner dödades under kriget.

Dessa tre interventioner har gemensamt att de inte skapat fred. Tvärtom har de orsakat civila dödsoffer, statsupplösning och långvariga konflikter.

Svenska Freds om Natos interventioner

Svenska Freds, Sveriges äldsta fredsorganisation, har konsekvent kritiserat militära interventioner utan FN-mandat. I fråga om Libyen pekar organisationen på hur interventionen bidrog till landets sönderfall. I fråga om Afghanistan har Svenska Freds särskilt kritiserat otydligheten kring värnpliktigas deltagande i Natoleda insatser, och kräver att ”ingen genom plikt ska skickas på Natouppdrag”. Sammantaget menar Svenska Freds att Nato är en kärnvapenallians som bygger på militär avskräckning snarare än fredlig konfliktlösning, och att svensk säkerhet bäst främjas genom nedrustning, diplomati och icke-allierade lösningar.

Natos kärnvapendoktrin väcker också legitima frågor om Sveriges historiska roll som röst för nedrustning och kärnvapennedrustning

Utöver de konventionella interventionerna är Nato dessutom en kärnvapenallians. Flera Natomedlemmar innehar kärnvapen, och alliansens strategi bygger delvis på kärnvapenavskräckning, idén att världsfred upprätthålls genom hotet om massförstörelse. Att

Sverige som har varit uttalad nedrustningsförespråkare nu går med i en kärnvapenallians är ett historiskt svek av både Socialdemokraterna och alla högerpartier: Liberalerna, Kristdemokraterna, Moderaterna och Sverigedemokraterna. Dessutom gjordes detta utan att det svenska folket fick säga sitt.

Risk för mandatglidning och ökad svensk exponering

När Sverige blir ramverksnation ökar både vårt operativa ansvar och vår strategiska exponering.

Regeringen har inte tillräckligt redovisat

- vilka långsiktiga kostnader detta innebär
- hur svensk nationell försvarsförmåga påverkas
- risk för framtida eskalering
- vilka exitmekanismer som finns.

Riksdagen bör inte ge ett öppet mandat utan tydligare begränsningar.

Sveriges farliga väg

Denna proposition innebär ett nytt och allvarligt steg i samma riktning. Sverige ska inte bara delta i Natos avskräckning och försvar, vilket vi redan tidigare motsatt oss, utan nu ska Sverige också axla ledarrollen som ramverksnation för en framskjuten militär styrka i grannlandet Finland.

Att Sverige blir en ledande, pådrivande kraft i en militärallians med Natos historia av olagliga bombkrig, civila offer och destruktiva interventioner gör vårt land till en tydligare måltavla i en eventuell framtida konflikt. Detta ökar inte Sveriges säkerhet; tvärtom försätter det oss i ett sämre och mer utsatt säkerhetsläge.

Vår roll som en fredsbejakande, alliansfri nation blir alltmer avlägsen. Att nu dessutom bli en ledande part i kapprustningen längs den finsk-ryska gränsen strider mot allt vad svensk tradition av nedrustning, folkrättsrespekt och diplomatisk medling har stått för.

Lorena Delgado Varas (-)

Daniel Riazat (-)

Malcolm Momodou Jallow (-)